

Zadeva C-22/21

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

14. januar 2021

Predložitveno sodišče:

Supreme Court (Irska)

Datum predložitvene odločbe:

12. januar 2021

Tožeči stranki:

SRS

AA

Tožena stranka:

Minister for Justice and Equality

SUPREME COURT (VRHOVNO SODIŠČE, IRSKA)

[...] (ni prevedeno)

V ZADEVI NA PODLAGI ČLENA 267 POGODBE O
DELOVANJU EVROPSKE UNIJE IN
PREDLOGA ZA SPREJETJE PREDHODNE ODLOČBE
SODIŠČU EVROPSKE UNIJE

[...] (ni prevedeno)

MED

S R S I N A A

TOŽEČI STRANKI

IN

**MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY (MINISTRICA ZA
PRAVOSODJE IN ENAKOST, IRSKA)**

TOŽENA STRANKA

**SKLEP Z DNE 12. JANUARJA 2021
O PREDLOŽITVI V PREDHODNO ODLOČANJE
SODIŠČU EVROPSKE UNIJE NA PODLAGI
ČLENA 267 POGODBE**

[...] (ni prevedeno) [navedbe o nacionalnem postopku]

[...] (ni prevedeno) Ker to sodišče meni, da se pri odločitvi o spornih vprašanjih med strankama v okviru te tožbe porajajo vprašanja, ki se nanašajo na pravilno uporabo nekaterih določb prava Evropske unije, in sicer člena 3 Direktive 2004/38/ES o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46),

JE SODIŠČE ODLOČILO, DA SE Sodišču Evropske unije v skladu s členom 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije **PREDLOŽITA** ti vprašanja, kot sta določeni v navedeni predložitveni odločbi:

1. Ali je mogoče izraz član gospodinjstva državljana Unije, kot je uporabljen v členu 3 Direktive 2004/38/ES, opredeliti tako, da se uporablja vsesplošno v celotni Uniji, in če je tako, kakšna je ta opredelitev?
2. Če tega pojma ni mogoče opredeliti: na podlagi katerih meril morajo sodniki oceniti dokaze, da bodo lahko nacionalna sodišča o tem, kdo je ali ni član gospodinjstva državljana Unije za namene svobode gibanja, razsodila v skladu z ustaljenim seznamom dejavnikov?

IN ODREDILO, da se nadaljnje odločanje o tem pravnem sredstvu prekine, dokler Sodišče ne izda predhodne odločbe o navedenih vprašanjih ali do naslednjega sklepa pred tem

[...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno) **Supreme Court (vrhovno sodišče)**

[...] (ni prevedeno)

Predložitvena odločba sodišča glede nekaterih vprašanj razlage prava Evropske unije Sodišču Evropske unije na podlagi člena 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije

Uvod

- 1 Konkretno vprašanje, ki se postavlja pred Supreme Court (vrhovno sodišče) v tem postopku, je, kakšen pomen je treba pripisati opredelitvi ali opisu tega, kdo je „član gospodinjstva“ državljana Evropske unije, pri čemer bi moralo biti tej drugi osebi ali osebam kot osebam, ki niso državljani Unije, omogočeno, da tega državljana, če se preseli v drugo državo članico Unije spremljajo v smislu svobode gibanja državljana Unije. Zato je ta predlog za sprejetje predhodne odločbe osredotočen na pomen tega, kaj pomeni biti član gospodinjstva državljana Unije na podlagi prava Evropske unije, in na opredelitev ali opis, na podlagi katerega Minister (minister) na podlagi European Communities (Free Movement of Persons) (No. 2) Regulations 2006 (uredba v zvezi z Evropskimi skupnostmi (o prostem gibanju oseb) (št. 2) iz leta 2006) (S.I. št. 656 iz leta 2006), ki je nacionalna uredba, s katero se prenaša Direktiva 2004/38/ES o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46), za osebo šteje, da je „upravičeni družinski član“ državljana Unije za namene presoje, ali bo minister tej osebi izdal dovoljenje za prebivanje družinskega člana državljana Unije.
- 2 Irska je z nacionalno uredbo pravilno prenesla Direktivo v nacionalno pravo. Edine razlike so terminološke in niso pomembne. Zato je ta predlog za sprejetje predhodne odločbe osredotočen na upošteveno ozadje, na Direktivo in nato predstavlja vprašanja, glede katerih si Supreme Court (vrhovno sodišče) želi pridobiti odgovor Sodišča.

Ozadje

- 3 Ta postopek je posledica selitve S R S, ki izhaja iz Pakistana, od leta 2013 pa je britanski državljan, na Irsko. Kmalu po selitvi na Irsko se mu je brez vizuma pridružil bratranec A A, ki je pakistanski državljan, kateremu je malo pred tem potekel štiriletni vizum za bivanje zaradi študija v Združenem kraljestvu. Ker z opredelitvijo, kdo je član gospodinjstva državljana Unije za namene prostega gibanja, morda ni omogočena natančna opredelitev, ampak ga je morda pravilneje definirati z več merili, ki jih je za uporabo v celotni Uniji določilo Sodišče, je treba podrobneje navesti bistvena dejstva.

- 4 Smiselno je predstaviti stranke. Tožena stranka so odgovorni organi države članice, katerih naloga je omogočiti selitev člana gospodinjstva državljana Unije na Irsko, kadar se preseli iz ene države članice Unije, Združenega kraljestva, v drugo, Irsko. Tožeči stranki sta britanski državljan s poreklom iz Pakistana, S, in njegov bratranec, A, ki je državljan Pakistana in ni državljan Unije, ki pa je bil prisoten v državi članici Unije na podlagi vizuma za dolgoročno bivanje zaradi študija.
- 5 Tako S, rojen leta 1978, kot A, rojen leta 1986, sta se rodila in sta odraščala v Pakistanu. S se je s starši preselil v Veliko Britanijo leta 1997, ko je bil star 19 let, in je 8. februarja 2013 z naturalizacijo pridobil britansko državljanstvo. Na Irsko se je preselil januarja 2015. Nato je bil nekaj mesecev zaposlen, od oktobra 2015 pa je v tej državi samozaposlena oseba. Po selitvi na Irsko je sklenil zakonsko zvezo s pakistansko državljanke, ki prebiva v Pakistanu in za katero je bila vložena vloga pri Minister for family reunification (minister za združitev družine, Irska). A trdi, da je pravi bratranec osebe S, trdi pa tudi, da sta oba odraščala v isti razširjeni družini v Pešavaru, dokler se S ni preselil v Veliko Britanijo. Takrat je bil A star 10 ali 11 let. A je diplomiral iz ekonomije na univerzi v Pakistanu. Zatrjuje se, kar pa ni podrobneje konkretizirano in preverjeno, da je S financiral njegov študij v Pakistanu. A je, domnevno zato, da bi nadaljeval študij, zaprosil za vizum za dolgoročno bivanje v Veliki Britaniji zaradi študija. Leta 2010 je odpotoval v Veliko Britanijo s štiriletnim vizumom za bivanje zaradi študija, da bi študiral računovodstvo in poslovno vodenje. Trdi se, da je med študijem štiri leta prebival z S ter njegovimi starši in drugimi družinskimi člani. Zatrjuje se, da so živeli v hiši, ki je v lasti brata osebe S, ki je prav tako britanski državljan. S naj bi iz svojih dohodkov temu bratu plačeval najemnino. S in A naj bi s tem bratom 11. februarja 2014, približno štiri leta po tem, ko se je A preselil v Anglijo, in manj kot eno leto pred tem, ko se je S preselil na Irsko, skupaj kot najemnika sklenila najemno pogodbo. Nato naj bi v tem letu, 28. decembra 2014, potekla veljavnost vizuma osebe A za bivanje v Združenem kraljestvu.
- 6 A je 5. marca 2015 vstopil v Irsko brez vizuma; pripotoval je prek Severne Irske. Vselil se je k svojemu bratrancu S v stanovanje v mestu v irski regiji Midlands. A je 24. junija 2015 ministrici vložil vlogo za dovoljenje za prebivanje družinskega člana državljana Unije kot upravičeni družinski član osebe S. A je trdil, da je odvisen od S, državljana druge države članice Unije, Združenega kraljestva, ki uresničuje svoje pravice do prostega gibanja, in da je bil za namen irske uredbe iz leta 2006 tako družinski član kot tudi član gospodinjstva S v Združenem kraljestvu, torej v državi, iz katere je pripotoval v okviru Unije. Tožena stranka, ministrica, se s tem ni strinjala. A naj ne bi bil član gospodinjstva S. Zavrnila je izdajo dovoljenja za prebivanje družinskega člana državljana Unije. Prva odločba je bila osebi A izdana 21. decembra 2015. Razloge za zavrnitev je mogoče povzeti tako.
1. Niso bili predloženi zadostni dokazi, da je A družinski član državljana Unije, član njegovega gospodinjstva ali odvisen od tega državljana na način, določen z uredbo iz leta 2006.

2. Državljan Unije je pridobil državljanstvo Združenega kraljestva februarja 2013, zato je obdobje, ko sta A in on prebivala skupaj za zadevne namene, trajalo manj kot dve leti. Ta ugotovitev naj bi upoštevala sodno prakso, še posebej odločitev v zadevi Moneke proti Secretary of State for the Home Department [2011] UKUT 341, [2012] INLR 53, da je treba presojeti nastanitveno ureditev državljana Unije, odkar je ta oseba postala državljan Unije, kjer koli je do tega prišlo.
3. Oče, brat in sestra državljana Unije so vsi imeli isti naslov, in čeprav je iz dokumentacije razvidno, da sta A in S imela skupen naslov, to ni dovolj za dokaz, da je bil A član gospodinjstva državljana Unije.
4. Iz predloženih bančnih izpiskov ni razvidno, da bi bil A finančno odvisen med letom 2010, to je datum, na katerega je bil opravljen zadnji neposredni prenos sredstev, in novembrom 2014. Niso bili predloženi zadostni dokazi, da je gospodarski subjekt državljana Unije aktivno trgoval na Irskem in da je tako državljan Unije uresničeval pravice iz prava Unije.
- 7 Po izdaji odločbe je bila ministrici predložena dodatna dokumentacija glede nakazanih sredstev, iz katere so razvidna zgoraj navedena plačila, A pa je navedel, da je živel od zaslužka S, kot je pojasnjeno zgoraj, vse od časa, ko je bil A zakonito študent na podlagi vizuma za dolgoročno bivanje zaradi študija v Veliki Britaniji. V ministričini odločbi o preizkusu z dne 21. decembra 2016, ki je izpodbijana odločba v tem postopku, je navedeno, da tožeča stranka (A) ni dokazal, da je bil v Združenem kraljestvu odvisen od S in ga ni mogoče šteti za člana gospodinjstva S, ker – čeprav je predložil dokaze, da je prebival na istem naslovu kot državljan Unije S – „ni dokazal, da je bil državljan Unije v Združenem kraljestvu dejansko glava tega gospodinjstva“. To mu je bilo sporočeno z dopisom z dne 15. avgusta 2016:
- Ministrica je preučila spremljajočo dokumentacijo, predloženo v podporo vaši vlogi za dovoljenje za prebivanje na Irskem na podlagi pravic iz Pogodb Unije. Obvestiti vas moram, da je ministrica ugotovila, da niste dokazali, da ste dejansko odvisni [od] državljana Unije S R S. Glede vašega prebivanja v Združenem kraljestvu ste predložili dokaze, da ste prebivali na istem naslovu kot državljan Unije S, vendar niste dokazali, da je bil državljan Unije dejansko glava tega gospodinjstva v Združenem kraljestvu.
- 8 V tem dopisu je navedeno tudi, da A ni predložil zadostnih dokazov, da je družinski član državljana Unije, in da ni podrobno razložil zgoraj navedenih dejstev. Zoper ministričino odločbo, s katero je bila zavrnjena izdaja dovoljenja za prebivanje družinskega člana državljana Unije, sta tožbo na High Court (višje sodišče, Irska) vložila tako S kot A. Predlog za sodni nadzor je temeljil na izjavah, ki sta jih 8. septembra 2016 pod zaprisego dala S in A. V zapriseženi izjavi S je navedeno, da je v Veliki Britaniji živel 15 let, preden je tam februarja 2013 z naturalizacijo pridobil državljanstvo, da je februarja 2016 sklenil zakonsko zvezo s pakistansko državljanke in da ta še naprej prebiva v Pakistanu. S navaja, da se je

preselil na Irsko januarja 2015 zaradi zaposlitve na področju informacijske tehnologije; v zapriseženi izjavi se zatrjuje, da je od oktobra 2015 samozaposlen v gospodarskem subjektu, ki uvaža in prodaja pripomočke za mobilne telefone, to poslovanje pa je pred tem opravljal iz svojega stanovanja v mestu v irski regiji Midlands. V zapriseženi izjavi se zatrjuje, da se zdaj to poslovanje vodi iz skladiščnega centra v industrijski coni v mestu Dublin. S trdi, da je finančno podpiral svojega bratranca A, in navaja, da je bil zadnjenavedeni od njega odvisen glede vseh življenjskih stroškov in šolnine, medtem ko sta med julijem 2010 in januarjem 2015 skupaj živela v Londonu.

Navaja, da „je [njegova] družina v Pakistanu od njega pričakovala, da b[o] skrbel za bratranca“. On ter njegovi starši, brat in sestra naj bi živeli z A v hiši, ki je bila v lasti enega od njegovih bratov. S trdi, da je bila njegova selitev na Irsko „konkretno zaradi zaposlitve“ in da je A, odkar se je marca 2015 preselil na Irsko, da bo prebival pri njem, „v celoti odvisen“ od njega. S je pod prisego zatrnil, da je bil A del „njegovega gospodinjstva“ v Veliki Britaniji in da je bil zgolj on sam odgovoren za to, da za svojega bratranca skrbi in ga finančno podpira, da je njegov brat, ki je bil lastnik hiše, dejansko več časa živel v Pakistanu kot v Londonu in da sta njegova starša že v letih, oče pa se je upokojil. Trdi, da je bil edina zaposlena oseba v gospodinjstvu in edina oseba, ki je plačevala račune za javne storitve gospodinjstva.

- 9 A v zapriseženi izjavi z dne 8. septembra 2016 trdi, da je brez zaposlitve. Predložil je kopije bančnih potrdil o sedmih nakazilih sredstev, ki mu jih je S opravil v Pakistan med 3. februarjem 2009, ko je bil A star približno 22 let, in 13. majem 2010, ko je bil star 24 let, in ki so v tem 15-mesečnem obdobju znašala skupaj 4675 GBP. A trdi, da večino časa v štirih letih, ko je v Veliki Britaniji študiral računovodstvo in poslovno vodenje, ni imel bančnega računa in da je njegov bratranec S kril stroške najemnine, plačeval za njegov študij in mu dajal denar za splošne življenjske stroške. Ker naj ne bi imel bančnega računa, v 52-mesečnem obdobju od maja 2010 do novembra 2014 tudi ni zabeleženih nobenih nakazil sredstev. A naj bi novembra 2014 odprl račun pri British building society, na katerega je S od 6. novembra 2014 do 13. januarja 2015 opravil štiri nakazila v skupnem znesku 700 GBP; predložene so kopije izpiskov računa osebe A za to obdobje.
- 10 Ključni element tožbe je, da ker je S od leta 2013 državljan Unije, se je upravičen preseliti iz Združenega kraljestva na Irsko; ker pa je A njegov 34-letni bratranec, ki ni zaposlen in za katerega ni dokazano, da bi kdaj delal na območju Unije, je pa z osebo S živel kot član tega, za kar se zatrjuje, da je gospodinjstvo osebe S kot državljana Unije, naj bi bil A upravičen, da se z osebo S preseli na Irsko. A naj ne bi bil kvalificirani družinski član, ker se to nanaša le na starše in otroke do 21. leta (z nekaterimi izjemami). Trdi se, da je [A] upravičeni družinski član, ker je član zatrjevanega gospodinjstva S.

Direktiva

11 V Direktivi je navedeno, da je njen cilj določitev prava, v okviru katerega lahko državljan Unije in njegovi družinski člani uresničujejo pravice do prostega gibanja na ozemlju držav članic. Člen 3 Direktive določa:

1. Ta direktiva se uporablja za vse državljane Unije, ki se preselijo ali prebivajo v državi članici razen v tisti državi, katere državljani so, in za njihove družinske člane, kot opredeljene v točki 2 člena 2, ki jih spremljajo ali se jim pridružijo.

2. Brez vpliva na kakršno koli pravico do prostega gibanja in prebivanja, ki jo zadevne osebe lahko imajo, država članica gostiteljica, v skladu s svojo nacionalno zakonodajo, olajša vstop in prebivanje naslednjim osebam:

(a) katerim koli [drugim] družinskim članom, ne glede na državljanstvo, ki ne spadajo pod opredelitev v točki 2 člena 2, ki so v državi, iz katere so prišli, vzdrževane osebe ali člani gospodinjstva državljana Unije, ki ima temeljno pravico do prebivanja, ali kadar resni zdravstveni razlogi dosledno zahtevajo, da državljan Unije nudi osebno nego družinskemu članu;

(b) partnerju, s katerim ima državljan Unije trajno razmerje, ki je ustrezno potrjeno.

Država članica gostiteljica temeljito preuči osebne razmere in utemelji vsako zavrnitev vstopa ali prebivanja tem ljudem.

12 Člen 2 določa:

Za namene te direktive:

1. „Državljan Unije“ pomeni vsako osebo, ki ima državljanstvo države članice;

2. „Družinski član“ pomeni:

(a) zakonca;

(b) partnerja, s katerim je državljan Unije sklenil registrirano partnerstvo na podlagi zakonodaje države članice, če zakonodaja države članice gostiteljice obravnava registrirana partnerstva kot enakovredna zakonski zvezi in v skladu s pogoji, določenimi v ustrezni zakonodaji države članice gostiteljice;

(c) potomce v ravni črti, ki so mlajši od 21 let ali so vzdrževane osebe, in tiste zakonca ali partnerja, opredeljenega v točki (b);

(d) vzdrževane prednike v ravni črti in vzdrževane prednike v ravni črti zakonca ali partnerja, opredeljenega v točki (b);

3. „Država članica gostiteljica“ pomeni državo članico, v katero se državljan Unije preseli z namenom uresničevanja svoje pravice do prostega gibanja in prebivanja.

- 13 V zadevi gre za prosto gibanje oseb kot državljanov Unije. V zadevi C-83/11, Rahman in drugi, je bilo poudarjeno, da Direktiva ne zavezuje države članice, da mora ugoditi vsaki prošnji za vstop ali prebivanje, ki jo vložijo osebe, ki dokažejo, da so vzdrževani družinski člani. Z Direktivo je določen okvir, v katerem je treba preučiti pravico do stalnega prebivališča na ozemlju države članice za državljane Unije in njihove družinske člane. To je razvidno iz uvodne izjave [1]: pravica do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic je ob upoštevanju omejitev in pogojev, določenih v Pogodbah, „temeljn[a] in individualn[a] pravic[a]“ vsakega državljana Unije. V Direktivi je navedeno, da prosti pretok pomeni „eno od temeljnih svoboščin notranjega trga“, področje „brez notranjih meja“. V uvodni izjavi 5 Direktive je navedeno, da pravilno uresničevanje pravice do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju drugih držav članic pomeni, da bi morala biti pravica zagotovljena tudi družinskim članom ne glede na državljanstvo.

Pravica vseh državljanov Unije do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic bi morala biti zagotovljena tudi njihovim družinskim članom, ne glede na državljanstvo, če naj bi se uresničevala v objektivnih pogojih svobode in dostojanstva.

- 14 V uvodni izjavi 8 je kot eden od ciljev Direktive naveden cilj, da se „olajš[a] prosti pretok [prosto gibanje] družinskih članov, ki niso državljani države članice“. V uvodni izjavi 10 je navedena potreba po uskladitvi več nasprotujočih si interesov, vključno s tem, da ni zaželeno, da bi osebe, ki uresničujejo svojo pravico do prebivanja, postale „nesorazmerno breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici“. V tem pogledu je lahko pomembno, da se S na Irskem preživlja kot samozaposlena oseba. A ne sme delati, saj nima statusa, na podlagi katerega bi se lahko zaposlil. Ta status je odvisen od odločitve o njegovem pravnem sredstvu. V uvodni izjavi 17 je – po ugotovitvi, da bi uživanje pravice do stalnega prebivališča s strani državljanov Unije, ki so se odločili, da se naselijo za daljši čas v državi članici gostiteljici, „krepilo občutek državljanstva Unije in je ključni element za spodbujanje socialne kohezije“ – navedeno, da bi morala biti pravica do stalnega prebivališča predvidena za vse državljane Unije in njihove družinske člane v skladu s pogoji, določenimi v Direktivi.

- 15 V Direktivi je določen različen pristop za družinske člane in člane razširjene družine. Družinskim članom, ki spadajo v opredelitev iz člena 2(2) Direktive, je dana pravica do vstopa in prebivanja v državi gostiteljici državljana Unije, če so izpolnjeni nekateri pogoji. Družinski član je jasno opredeljen kot zakonec, partner, potomec v ravni črti, ki je mlajši od 21 let ali je vzdrževana oseba, oziroma tak potomec zakonca ali partnerja, in vzdrževani prednik v ravni črti državljana Unije in njegovega zakonca ali partnerja, kar pomeni vzdrževano mater ali očeta. A ni sorodnik v prvem kolenu. Z osebo S imata skupne stare starše. Zato spada A v

kategorijo upravičenih družinskih članov, ki ne spadajo v okvir opredelitve družinskega člana iz člena 2 Direktive, in katerih vlogo za vstop in prebivanje v državi članici gostiteljici je treba omogočiti, vendar zanje ni mogoče reči, da imajo pravico do vstopa ali do tega, da ostanejo v državi.

16 Zato je v središču tega predloga člen 3(2) Direktive. Niti A niti S ne trdita, da je njuno sorodstveno razmerje tako, da bi bila družinska člana v smislu opredelitve iz člena 2 Direktive. Ni sporno, da če ima A kakršne koli pravice, ki bi jih bilo treba upoštevati na podlagi Direktive, te nastanejo, če ga je mogoče upravičeno šteti za družinskega člana, ki je bil odvisen od državljana Unije, namreč S, ali je bil član njegovega gospodinjstva.

17 Direktiva je bila na Irskem prenesena z uredbo iz leta 2006, v kateri se tako kot v Direktivi razlikuje med „kvalificiranim članom“ in kategorijo, ki je upoštevna za obravnavano zadevo, „upravičenim družinskim članom“. Člen 2(1) uredbe iz leta 2006 določa opredelitev upravičenega družinskega člana, tako da

„upravičeni družinski član“ v odnosu do državljana Unije pomeni katerega koli družinskega člana, neodvisno od njegovega državljanstva, ki ni kvalificirani družinski član državljana Unije in ki je v svoji izvorni državi, državi običajnega prebivališča ali državi prejšnjega prebivališča

(a) odvisen od državljana Unije,

(a) član gospodinjstva državljana Unije,

(b) zaradi resnih zdravstvenih razlogov dosledno potrebuje osebno nego državljana Unije ali

(d) je partner, s katerim ima državljan Unije trajno razmerje, ki je ustrezno potrjeno.

18 Ne zatrjuje se, da z uredbo iz leta 2006 Direktiva ni prenesena. Edina sprememba je v tem, da se družinski član imenuje „kvalificirani član“, medtem ko je „upravičeni družinski član“ opredeljen in uvrščen kot tak. Razlika je v poimenovanju in ne v pravni vsebini. A ni otrok osebe S. Dalje, A ni odvisen od S. Dalje, A kot oseba, starejša od 21 let, nima resnih zdravstvenih težav. A je trdil, da je upravičeni družinski član svojega bratranca, saj da je odvisen od njega, vendar to ni bilo sprejeto in glede tega vprašanja pravno sredstvo ni bilo dovoljeno. V tem predlogu za sprejetje predhodne določbe ne gre za vprašanje odvisnosti. Edino preostalo vprašanje je, ali je A odšel iz Velike Britanije na Irsko z osebo S in ali je to storil, ker je član gospodinjstva S, državljana Unije v Veliki Britaniji. [A] v teh okoliščinah trdi, da je upravičen do tega, da se zanj uporabi člen 5 uredbe iz leta 2006, ter zato do vstopa na Irsko in do tega, da zaprosi za dovoljenje za prebivanje družinskega člana državljana Unije.

Sodni nadzor nad ministričino zavrnitvijo prošnje za prebivanje

- 19 Sodišče, ki opravlja sodni nadzor nad odločbo ministrice, je High Court (višje sodišče). Postopek se je začel septembra 2016. Sodba High Court (višje sodišče) je bila izdana 25. julija 2018; [2018] IEHC 458. High Court (višje sodišče) je zavrnilo tožbo, naj se dopusti sodni nadzor nad odločbo ministrice. High Court (višje sodišče) je presodilo, da je ministrica pravilno uporabila zakon, ugotovitve o dejanskem stanju pa da so bile razumne in logične ter so temeljile na analizi dokumentov, ki sta jih predložila S in A. Sodnik D. Keane s High Court (višje sodišče) je zavrnil trditev osebe A, da je bila odvisna od S. High Court (višje sodišče) je štelo, da ureditev v Veliki Britaniji ni bila taka, da bi bil A zaradi nje član gospodinjstva S.
- 20 S in A sta nato vložila pritožbo pri Court of Appeal (pritožbeno sodišče, Irska), ki je odločbo izdalo 19. decembra 2019; [2019] IECA 330. Tudi Court of Appeal (pritožbeno sodišče) je vlogo zavrnilo. Sodnica M. Baker je pri preučitvi pojma, kdo je član gospodinjstva državljana Unije, menila, da tega, da je bil nekdo član gospodinjstva državljana Unije in da bi mu zato morala biti omogočena selitev v drugo državo članico s tem državljanom Unije, ni mogoče šteti za primerno merilo opredelitve. Njene ugotovitve so opisne in jih je smiselno tu navesti, saj pojasnjujejo predlog za sprejetje predhodne odločbe:

67. Vendar se mi samo po sebi iz razlogov, ki bodo navedeni, zdi, da načela ne izpolnjuje morda formalistična opredelitev „glave gospodinjstva“, ampak prej ugotovitev, ali je ureditev sobivanja ali skupnega življenja več kot zgolj prikladna in ali je družinski član, ki ni državljan Unije, del povezane, dolgotrajne in skladne ene same enote, ki jo je mogoče v splošnem poimenovati „gospodinjstvo“. Zato se mi zdi, da se na nastanitveno ureditev ne sme gledati s ptičje perspektive in v točno določenem trenutku, ampak je treba delno upoštevati trajanje sobivanja in tudi to, kaj je mogoče glede na nadaljnji obstoj gospodinjstva objektivno sklepati o prihodnjih namenih.

68. Koristneje je preučiti pojem gospodinjstva glede na to, kaj ni gospodinjstvo. Osebe, ki živijo skupaj, niso nujno člani istega gospodinjstva, ampak so lahko to, kar pogovorno imenujemo sostanovalci. Medsebojno deljenje, ki je v gospodinjstvu nujno, lahko obstaja tudi tu, saj se lahko osebe, ki živijo skupaj, dogovorijo o razdelitvi gospodinjških opravil in sorazmernem prispevanju k izdatkom. Ker pa se je treba za namene Direktive 2004/38 osredotočiti na nastanitveno ureditev državljana Unije, morajo biti člani gospodinjstva državljana Unije glede na dejansko stanje osebe, na katere je na nek način osredotočeno njegovo družinsko življenje; ti družinski člani morajo biti del osrednjega družinskega življenja državljana Unije in bodo predvidoma to ostali tudi v predvidljivi ali razumno predvidljivi prihodnosti. Bistvena značilnost je, da je namen članov skupine še naprej živeti skupaj za nedoločen čas, da je povezava postala pravilo ter se šteje za trajajočo in je del strukture osebnega življenja vsakega od njih.

69. Merilo ni, koga bi državljan Unije izbral za skupno življenje, ampak to, s kom pričakuje, da mu bo dovoljeno ali mogoče živeti, da bi se njegova družinska celica ohranila, in izguba koga v družinski celici je upošteven dejavnik, ki ga lahko ovira pri odločitvi ali možnosti za uresničevanje njegovih pravic do prostega gibanja. Menim, da se s tem drugim elementom pravilno odraža temeljno načelo, ki ga želi zavarovati Direktiva 2004/38.

70. Nevarno bi bilo navesti primer, zato bom to storila zgolj v ponazoritev. Družinski član, ki je v isti hiši kot državljan Unije prebival več let, preden je prišlo do uresničevanja pravic do prostega gibanja, je seveda lahko postal družinski član, s katerim se je razvila taka stopnja čustvene bližine, da je oseba ključna za družinsko življenje državljana Unije. Ta oseba bi lahko bila član gospodinjstva, ker nastanitvena ureditev kaže na povezovalne dejavnike, ki jih je mogoče v posameznem primeru poimenovati kot „gospodinjstvo“. Če je mogoče, da bodo pravice do prostega gibanja državljana Unije znotraj skupine bodisi zaradi moralne dolžnosti do drugih članov skupine bodisi zaradi drugega razloga ovirane zaradi te nastanitvene ureditve, potem je treba preučiti pravice na podlagi Direktive 2004/38.

71. Trditev S, da je „[njegova] družina v Pakistanu od njega pričakovala, da b[o] skrbel za bratranca“, kaže na dejavnike z druge strani spektra, ko S zatrjuje, da je imel obveznost poskrbeti za bratranca, da bi ta lahko študiral in zaživel neodvisno, ali da bi mu pomagal, da se „postavi na noge“. Z njo ni podprta trditev, da je bila stalna prisotnost A pod streho njegovega bratranca bistvena za uresničevanje pravic do prostega gibanja in da ta občutek, da je treba pomagati, pomeni, da je bil S oviran pri uresničevanju pravic do prostega gibanja kot državljan Unije.

72. Res je v uvodni izjavi Direktive 2004/38 vsebovana določba o tem, da je omogočanje združitve družine cilj Direktive, vendar je tako, ker pravilen pristop k prostemu gibanju zahteva podporo osebi, ki želi uresničevati pravice do prostega gibanja, tako da se ohrani njena družina. Cilj ni ta, da se družine držijo skupaj, ampak da se državljanu Unije omogoči, da njegova družina vstopi v državo članico gostiteljico in v njej prebiva zaradi nadaljevanja družinskega življenja državljana Unije. Abstraktno gledano se lahko zdi razlika komaj zaznavna, v konkretnem primeru pa je stopnja medsebojne povezanosti in identifikacije s tem, kar bi lahko poimenovala „ožja družina“, pogosto manj težavna.

73. Pogovorna uporaba izraza „glava gospodinjstva“ se v sodobnem govoru zdi nekoliko neposrečena, neotesana ali celo politično nekorektna, in sodnik D. Keane je po mojem mnenju pravilno priznal, da ni nujno, da je glava gospodinjstva vedno ena oseba, in da seveda ni nujno, da je to moški član ali sploh član gospodinjstva, ki zaradi svoje osebnosti ali drugih dejavnikov določa pravila dnevnega sobivanja. Menim, da je pravilen pristop, da se preučijo bistvene povezave v družini državljana Unije in kako je mogoče te bistvene povezave pravilno razumeti in podpreti, da se

omogoči prosto gibanje in bivanje državljana Unije v državi članici gostiteljici. V teh okoliščinah mora obstajati vsaj namen ali skrb, da bodo upravičeni družinski člani še naprej živeli skupaj v državi članici gostiteljici ne zgolj zaradi prikladnosti, ampak zaradi čustvene in socialne povezanosti, naklonjenosti ali tovarištva.

- 21 Supreme Court (vrhovno sodišče) lahko dovoli nadaljnje pravno sredstvo zoper sodbo Court of Appeal (pritožbeno sodišče), če interesi pravičnosti zahtevajo, da se dovoli še eno pravno sredstvo ali če obstaja pravno vprašanje, ki je v splošnem interesu. Dne 20. julija 2020 je bila dovoljena vložitev pravnega sredstva glede vprašanja o tem, kdo je član gospodinjstva; [2020] IESCDET 89. Pravno sredstvo je bilo obravnavano 5. novembra 2020, sodba in predlog pa sta navedena zgoraj. Vprašanja v postopku na podlagi pravnega sredstva so se nanašala na uporabo jezika v drugih jezikih zakonodaje Unije ter na „pravi pomen, ki ga je treba dati izrazu ‚član gospodinjstva‘ v Direktivi in v uredbi, ki uporablja ta izraz“.

Povzetek trditev strank

- 22 Na kratko, večina trditev A in S ter ministrice v njenem odgovoru je bila osredotočena na besedilo Direktive, uvodne izjave k zakonodaji in analizo pomena osrednjega izraza člana gospodinjstva, ki ga je podalo Court of Appeal (pritožbeno sodišče). Ker je to v celoti navedeno zgoraj, ni treba, da se ponavljamo. S in A trdita, da je zaradi obsega finančne pomoči in skupnega življenja oseba A član gospodinjstva osebe S, državljana Unije, ki se je preselil na Irsko. Močno je poudarjeno, da sta v zgodnjih letih življenja živila zelo povezano, kar se je končalo, ko je bil A star 10 ali 11 let, in stalno se zatrjuje, da obstajajo družinske vezi, pri čemer je S pomagal A, ko je ta prišel iz Pakistana v Veliko Britanijo, ker je želel nadaljevati študij. Zaradi kombinacije dejavnikov naj bi se vključenost v nastanitveno ureditev premaknila v trajnejše stanje, ko človek ni le član gospodinjstva – kar so mnogi ljudje, ki bodisi delijo nastanitev s posebnim namenom, kot je študij ali delo ali pa zaradi ekonomske nuje ali prikladnosti –kar bi oviralo S pri njegovi selitvi iz Velike Britanije na Irsko, če ga ne bi spremljal A. Ministrica je po drugi strani zavrnila vlogo, ker ni dokazano, da je bil [S] glava gospodinjstva, v katerem živi [A], in za ta pristop se trdi, da je napačen.
- 23 Čeprav A in S nista v medsebojnem čustvenem razmerju v smislu dolgotrajnega fizičnega razmerja, se v njunem imenu trdi, da ni primerna analogija glede tega s tem, kar je mogoče šteti za partnerstvo, kadar sta par dva moška. Zatrjuje se tudi, da ni mogoče sklepati o razlagi Direktive, v skladu s katero je na podlagi Direktive oseba družinski član zato, ker je eden od staršev otroka do otrokovega 21. rojstnega dne, razen če odvisnost traja po tem datumu. Dalje se trdi, da namen Direktive ni potegniti ločnice, ampak da je namenjena širokemu opisu prilagodljive situacije. Čeprav je A star 34 let, naj to torej ne bi bilo pomembno in naj se tudi ne bi od njega pričakovalo, da sklene zakonsko zvezo in se preseli ali najde zase pridobitno zaposlitev.

- 24 Na strani Irske se zatrjuje, da je treba potegniti ustrezno analogijo med družinskim članom in upravičenim družinskim članom. Dalje se trdi, da ne bi bilo smiselno, da je družinski član tako dobro opredeljen kot eden od staršev, zakonec ali otrok, ki pri starosti 21 let preneha biti otrok, če ni odvisen, ali da mora biti razmerje eventualno ustrezno potrjeno, če bi lahko bratranca v srednjih letih trdila – zaradi tega, ker je bratranec, ki je državljan Unije, nekaj malega pomagal drugemu in ker sta skupaj stanovala – da tisti, ki je bil deležen pomoči, spada v gospodinjstvo drugega; še posebej, kadar je celoten namen ureditve študij na podlagi vizuma, kar je nujno začasna ureditev, in to študij na višji stopnji, kar je nujno časovno omejen izobraževalni program. Irska trdi, da je deljenje hiše časovno omejeno, da je vizum časovno omejen, da se univerzitetni program konča in da se konča tudi pomoč osebi, ki si morda prizadeva, da bi se razvila. Zaradi vseh teh razlogov naj nobena dovoljena razlaga Direktive ne bi omogočala, da bi bil A član gospodinjstva S. Irska trdi, da je A na Irsko prišel šele po tem, ko mu je potekel vizum za bivanje v Združenem kraljestvu, ne pa zaradi nekakšne medsebojne odvisnosti, na podlagi katere bi bil lahko član gospodinjstva S.

Potreba po predložitvi predloga

- 25 Test, kdo je član gospodinjstva državljan Unije, bi bil lahko odvisen od tega, ali je ta oseba ključna oseba ali glava gospodinjstva. Čeprav je to staromodni izraz, je lahko kljub temu delno uporaben pri razlikovanju družinskih razmerij, ki so zajeta z Direktivo, in tistih, ki niso. Problem je v tem, kaj so merila. Ali zgolj zato, ker so si bratranca blizu – kar mnogi bratranca so v čustvenem smislu in v smislu časa, ki ga prebijejo skupaj med odraščanjem – to nujno pomeni, da so, če je eden državljan Unije, drugi člani gospodinjstva tega državljan? Na Irskem je v starejših generacijah, tistih nad 50. letom, običajno, da imajo ljudje po dva ali celo tri ducate pravih bratrancev. V primeru poligamije je ta številka lahko enako visoka v kulturah, ki podpirajo take običaje.
- 26 Morda je treba navesti, da so družinski člani v Direktivi osredotočeni na ožjo družino – starša in njune otroke. Otroci zrastejo in morda je pomembno, da se status otroka neha, ko dosežejo starost 21 let – razen v primeru odvisnosti ali zaradi zdravstvenih težav ali zaradi študija, ki ga v zelo znatnem delu financirajo starši. Otroci se v takem primeru ne preselijo samodejno skupaj s starši. Kakšen je položaj bratrancev srednjih let? Morda se je smiselno vprašati, ali bi lahko bila upravičena družinska člana, če sta oba zdrava in sposobna za delo. Pojma družinskih članov in upravičenih družinskih članov bi bilo morda treba presojeti kot zbir pravnih pravil in ne ločeno.
- 27 Sklicevanje na druge jezike je lahko koristno ali pa tudi ne, dobeseden prevod je mogoč, vendar se rezoniranje v tem jeziku morda izgubi. To je prikazano s to direktivo. Stavek, da je nekdo član gospodinjstva državljan Unije, se v nemščini glasi „oder der mit ihm im Herkunftsland in hauslicher Gemeinschaft gelebt hat“, kar dobesedno pomeni „ali kdo z njim živi v isti hiši“; v grščini „ή ζει υπό τη στέγη του στη χώρα προέλευσης“, kar dobesedno pomeni „ali v izvorni državi

živi pod isto streho“; v francoščini, morda najbolj sladkobesedno, „si, dans le pays de provenance, il est à charge ou fait partie du ménage du citoyen de l'Union bénéficiaire du droit de séjour à titre principal“, kar pripoveduje, da pravica izhaja iz odvisnosti ali tega, da je oseba del gospodinjstva; v italijanščini „se è a carico o convive“, kar bi lahko dobesedno pomenilo le ljudi, ki živijo skupaj; in v španščini „o viva con el ciudadano de la Union beneficiario del derecho de residencia con caracter principal“, kar dobesedno pomeni, da živi z državljanom Unije, ki je upravičenec do glavne pravice do prebivanja.

- 28 Gospodinjstva morda ni mogoče natančno opredeliti. Vendar gre za pojem na ravni celotne Unije, ki ga je treba pojasniti. Morda je to najbolje storiti z vrsto meril, ki bodo lahko nacionalnim sodiščem omogočila, da pridejo do enotne razlage. Eno od pomembnih meril je čas. Pomembna je dolžina časa, preživetega v gospodinjstvu državljana Unije. Kaže lahko na prehodno ali trajno vključenost v gospodinjstvo državljana Unije. Toda ali mora obstajati ključna oseba ali glava gospodinjstva, ki je državljan Unije, v nasprotju s prijatelji ali sorojenci, ki si delijo nastanitev? Ali bi lahko katere koli osebe, ki živijo v istem stanovanju z drugimi osebami, medsebojno bile člani gospodinjstva teh drugih oseb, če je ena od njih državljan Unije? Zato je lahko drugo pomembno merilo namen. Kadar se bratranec ali sestrična vseli v gospodinjstvo z nekim namenom – kar je na Irskem zelo običajno, na primer zaradi študija na univerzi ali da bi nekaj časa pazil(a) na otroke – to razmerje ni trajno, ampak je odvisno od zunanjih okoliščin: kako dolgo bo trajal program ali kdaj bo otrok lahko šel v šolo. Nadaljnje merilo je lahko cilj. Ali obstaja trajen namen državljana Unije, da sprejme osebo, ki ni državljan Unije, v svoje gospodinjstvo kot člana gospodinjstva ali pa je razlog za prisotnost osebe, ki ni državljan Unije, v tem gospodinjstvu prehodni oziroma povezan z neko konkretno nalogo? Kot merilo je lahko pomembno tudi razmerje med osebami, ki si delijo nastanitev, pa naj bodo bratranec in sestrična ali prijatelji ali službeni kolegi. Kdo je glavna stranka, ali je to državljan Unije? Ali pa je to oseba, ki ni državljan Unije? Z izrazom glavna je tu mogoče razumeti osebo, ki je upravičena sprejeti osebo, ki ni državljan Unije, v gospodinjstvo državljana Unije. Ali bi lahko ta državljan Unije od osebe, ki ni državljan Unije, zahteval, da odide? Po drugi strani, ali je to ureditev o delitvi hiše ali stanovanja, od katerih mnoge trajajo več let, ker tako ustreza obema osebama; toda ali to potem pomeni, da je vsaka od oseb, ki si delita nastanitev, član gospodinjstva druge, in na kateri podlagi? Nazadnje, kot možno merilo se predlaga, da ker je namen Direktive omogočiti prosto gibanje, se je treba vprašati, kako bi osebo S, če se kot državljan Unije preseli iz Velike Britanije na Irsko, oviralo, če A ne bi šel z njo? Če se zatrjuje, da gre za oviro, ali je to zaradi spolnega razmerja, ki morda temelji na drugem pravnem vidiku in gre za „dolgotrajno razmerje, ki je pravilno potrjeno“ in ki je enakovredno zakonskemu razmerju in zato tu ni upoštevno, ali pa je to zaradi čustvenih vezi (kako težko jih je pretrgati?) ali zato, ker je ureditev ustrezala, in če je tako, zakaj in zaradi katerega razloga in kako dolgo?

Postavljeni vprašaji

- 29 Supreme Court (vrhovno sodišče) zato prosi Sodišče Evropske unije za pomoč in mu postavlja ti vprašaji:

[...] (ni prevedeno) [Ponovitev vprašanj, ki sta navedeni zgoraj]

[...] (ni prevedeno) [...] (ni prevedeno)

DELOVNI DOKUMENT